Tartu linna maa-ala.

A. Martin.

Tartu linna maa-ala kogupind 1923. a. kinnitatud administratiiv-piirides on 1921. a. mõõtmiste järele 1967,12 tiinu = 5783 liivi vakamaad = 2149 ha = 21,49 km². Viimaste 25 a. jooksul on Tartu administratiiv-piirkonna maa-ala seega 3-kordseks kasvanud, sest kuni 1901. a. püsis Tartu linna maa-ala kauemat aega 608 tiinu = 1787,5 liivi vakamaad = 664,2 ha = 6,64 km² suuruses. 1901. a. liideti linna külge linna tapamaja maa ja Tähtvere mõisa maal tekkinud linnaosad Kastani ja Veski uulil. 1916. a. liideti Tartu linnaga samuti uuestitekkinud Karlova linnaosa Karlova mõisa (Kaarlilinn) ning Purde talu maadel ja Tähtvere mõisa maadest uus linnaosa Savi, Tööstuse, Näituse ja Kastani uulil. 1921. a. liideti lõppeks Tartu linna külge Veeriku alev, mis samuti viimaseil aastail enne seda oli üles ehitatud. 1. I. 1922 oli Tartu linna maa-ala suurus 789,16 tiinu = 2561 liivi vakamaad = 862 ha = 8,62 km².

1. III. 1923 liideti Tartu linna külge

Ropka	mõisa	maast	238,5	tiinu =	260,6	ha
Maarja	„	„	74,61	„ =	81,52	„
Piiskopi	„	„	109,64	„ =	119,83	„
Muuli talu		„	41,50	„ =	45,34	„
Tammemõisa		„	132,13	„ =	144,32	„
Tähtvere mõisa		„	166,15	„ =	181,51	„
Jaama	„	„	167,27	„ =	182,75	„
Raadi	„	„	206,56	„ =	225,70	„
Raudteede		„	41,59	„ =	45,43	„
		Kokku	1177,96	tiinu =	1287	ha.

1923. a. Tartu linna külge liidetud maadest on linnavalitsus senini lasknud plaanistada Tamme, Piiskopi ja osa Ropka mõisa maadest, nimelt uute aia- ja tööstuslinna osade loomise otstarbel. Nendes uutes linnaosades on 484 ehitus- ja 20 tööstusettevõtte-krunti, mille peale 2 viimase aasta jooksul hulk elamuid on ehitatud. Ülejäänud osa linna külge liidetud maadest on aia-, põllu-, heina- ja karjamaana tarvitada kas väikeste tükkidena elanikkude käes või linna poolt organiseeritud majapidamistes.

Tartu linna administratiiv-osakonna maa-ala praegused piirid on näidatud vastavail kaartidel.

See maa-ala jaguneb oma tarvituse-otstarbe järele nii, kuis esitatud järgmise lehekülje I tabelis.

Nagu sellest tabelist näha, on linna administratiiv-piirkonnas ehituskruntideks plaanistamata maa-ala, mis tarvitusel põllu-, heina- ja karjamaana, 50,06% kõigest maa-alast; seega ei ole Tartu linna juurdekasvuks maa-ala poolt kauemaks ajaks takistusi.

Administratiivselt jaguneb Tartu linna maa-ala kolme jakku. Tartu linnajagude suurused on järgmised: I linnajagu — 531,78 tiinu = 581 *ha* (27,04%), II — 719,40 t. = 786,0 *ha* (36,57%), III — 715,94 t. = 782,0 ha (36,39%);

Tartu, lk. 437